

lm

04

Juli 2010
Årgang 146

budskabet

Tidsskrift for bibelstudium, trosliv og mission

Tema | Bibellæsning

Læser vi for meget i Bibelen?
Bibellæsning
Håb for opgivende bibellæsere

indhold;

leder

02 At få Guds ord betroet

tema

04 Håb for opgivende bibellæsere

07 Bøn og bibellæsning

10 Læser vi for meget i Bibelen?

13 Bibelmeditation

horisont

18 Ualmindeligt normal

19 Lov og evangelium for børn

undervejs

20 Efterlysning: Forbilleder

mødt af Jesus

22 Selvretfærdig påholdenhed eller spontan kærlighed til Jesus

andre artikler

26 Coaching – når spørgsmål lukker op

bøger

31 Løve og lam

32 Som blodet i kroppen

33 Spild ikke livet

34 Israel

35 Bliv hørt! Til en forandring

ISSN 0901-4802

www.budskabet.dk

Budskabet udkommer seks gange om året;

Januar, marts, maj, juli, september og november.

Artiklerne i Budskabet afspejler ikke nødvendigvis redaktionens synspunkter, men redaktionen er ved deres optagelse ansvarlig for, at holdninger og synspunkter må kunne rummes inden for det, som LM står for.

Eftertryk, kopiering og citering er tilladt med tydelig kildeangivelse.

Design Chr Rahbek Olsen / Amalie Pug, Poulsen

Forsidefoto Diego Medrano

Tryk Øko-Tryk

Pris Abonnement: 240 kr. Unge under 30 år: 140 kr.

Udgiver og ekspedition

Luthersk Mission

Industrivænget 40, 3400 Hillerød

tlf. 4820 7660

dlm@dln.dk

www.dln.dk

Redaktion

Alex Dahl Karlsen, cand.scient.pol. (redaktør)

Park Alle 31, 6880 Tarm. karlsen@dlgmail.dk

Flemming Bak Poulsen, forlagsredaktør, København (redaktionssekretær)

Lene Due Madsen, lærer, Gudhjem

Inge Bøgel Lassen, lærer, Aalborg

Christian Haahr Andersen, præst, Herning

Henrik Gren Hansen, stud.theol., Århus

At få Guds ord betroet

AF CHRISTIAN HAAHR ANDERSEN

Baggrunden for stiftelsen af det Det Britiske Bibelselskab er historien om pigen Mary Jones og hendes brændende ønske om en bibel.

Mary blev født i 1784 i en smuk dal i Wales. Hun lærte Bibelen at kende som barn og kom til at elske de bibelske beretninger. Efterhånden ønskede Mary at eje sin egen bibel, men det var ikke så enkelt, for bibles var dyre, og hun kunne heller ikke læse. Da hun var ti år gammel, begyndte hun at gå i skole og fik lært at læse og skrive. En af hendes slægtninge boede i nærheden. Hun havde en bibel, og Mary fik lov til at gå hen til hende for at læse i hendes bibel. Det gjorde hun hver uge i seks år.

Mary gik i gang med at spare op til en bibel, og hun begyndte at spare hver eneste penny hun tjente. Efter seks år havde hun

penge nok til at købe en bibel. Derfor gik hun til sin præst for at købe en bibel, men han havde ingen. Han henviste hende til præsten Thomas Charles i Bala, som boede 42 kilometer derfra. Tidlig en morgen drog hun af sted på den lange vej. Det tog hende en hel dag at nå til Bala. Da hun nåede frem, måtte præsten imidlertid skuffe hende. Han havde kun to bibles tilbage, og de var begge lovet bort til andre. Mary blev dybt skuffet. Efter seks års opsparing syntes alt forgæves, men præsten blev dybt berørt af Marys reaktion. Derfor sagde han til hende, at hun alligevel kunne købe den ene bibel. Thomas Charles fortalte sine præstekolleger om, hvor langt Mary Jones var gået for at skaffe sig en bibel, og han foreslog, at man stiftede et bibelselskab for Wales for at imødekomme det store behov for bibles. Det mandede ud i, at Det Britiske og Udenlandske Bibelselskab blev stiftet den 7. marts

Det væsentlige; Gud taler til os i Bibelen

1804. Således blev pigen Mary Jones årsag til, at der blev dannet et bibelselskab for hele verden.

At have Guds ord er et stort privilegium

Vi har ikke de problemer, som Mary havde, med at få fat på en bibel. Vi er privilegerede, for vi har Guds ord på vores eget modersmål, og vi har rig anledning til at læse i Bibelen. Temaet for dette nummer af Budskabet er bibellæsning, og ved de forskellige artikler ønsker vi at opmuntre til bibellæsning, for vi tror, at Guds velsignelse er forbundet med daglig bibellæsning.

Bibelen er ikke som andre bøger. Bibelen er Guds ord. Vi tror dog ikke, at Bibelen er faldet ned fra Himlen eller givet ved diktat. Bibelen er Guds ord, men er skrevet af mennesker, og de forskellige skrifter bærer præg af, at forfatterne har været forskellige. Der er fx stor forskel på Markusevangeliet og Johannesevangeliet, men de fortæller og vidner begge om Jesus Kristus.

Dette gør det spændende og fascinerende at læse i Bibelen. Det væsentlige er imidlertid, at Gud taler til os i Bibelen. Mens apostlene levede, kunne de troende bogstaveligt talt sætte sig ved deres fødder og høre Guds åbenbarede ord gennem dem. Det kan vi ikke gøre i dag, men Gud har også sørget for os. Vi har profeternes og apostlenes skrevne ord i Bibelen, og apostlene ligestiller selv deres talte og skrevne ord: "Det, som vi har set og hørt, forkynder vi også for jer ... Dette skriver vi" (1 Joh 1,3-4a). De mænd, som skrev Bibelens bøger, var forskellige af natur og karakter. Alligevel er Bibelen én bog, for den er fyldt af én Ånd. I Bibelen møder vi overalt den ene og samme Gud, og dér taler Gud til os.

Gud har "i fortiden talt til fædrene gennem profeterne, men nu ved dages ende har han talt til os gennem sin søn" (Hebr 1b-2a). Vi behøver derfor ikke at leve i uvidenhed om, hvem Gud

er og hvad hans vilje er, for Bibelen vidner om Kristus, og ved den Hellige Ånds bistand kan vi kende Gud og hans søn Jesus Kristus.

Bibelens mål er tro

Vi er privilegerede, at vi har fået Guds ord betroet. I Johannes evangeliet bliver det der er nedskrevet sammenfattet på følgende måde: "Men dette er skrevet, for at I skal tro, at Jesus er Kristus, Guds søn, og for at I, når I tror, skal have liv i hans navn" (Joh 20,31). Ved din daglige bibellæsning skaber Gud troen i dit hjerte og bevarer dig i troen på Jesus Kristus.

At læse Guds ord

Meget mere kunne siges om Bibelen og Guds åbenbaring, men lad dette være en tilskyndelse til os om at være flittige til at høre og læse Guds ord. I dag er der mange ting der kan distrahere os, så det er en stor udfordring for os at gå ind i vores lønkammer og læse i Bibelen og bede til Gud. At gøre dette gør os ikke passive, men sender os ud i verden for at vidne i ord og gerninger om den Gud og frelser, vi tror på. For samtidig med at det er et stort privilegium at have fået Guds ord betroet, er det også et stort ansvar.

Håb for opgivende bibellæsere

AF ROAR STEFFENSEN

.....

Jeg læste en gang en lille artikel om en ung pige, der beskrev sit forhold til bibellæsning nogenlunde sådan: ”Jeg har altid troet på Jesus, men jeg læste kun meget sjældent i Bibelen, for jeg forstod det ikke. Jeg opgav det og lagde Bibelen til side”.

Jeg møder mange mennesker, der har lignende erfaringer. Mange fortæller om, hvor svært de synes det er at få læst i Bibelen. Eller fortæller om, at de er gået helt i stå med bibellæsningen. Og jeg kender de fleste af deres oplevelser og frustrationer fra mig selv.

Et privilegium

Det kan godt undre, at det skal være så svært, når vi tænker over, hvad der sker, når vi læser Bibelen. For Gud møder os og taler til os gennem Bibelen (Hebr 1,1-3). Ved Ordet skaber han troen i vores hjerter (Rom 10,17), giver os visdom til frelse, opbygger os og

udrufter os til tjeneste (2 Tim 3,15-17). Ordet giver udholdenhed og trøst, så vi fastholder håbet (Rom 15,4). Derfor betegnes Guds ord også som mere værd end det reneste guld (Sl 19,11).

Når der er knyttet så store løfter og velsignelser til Guds ord, er det naturligt at se lidt på, hvorfor det ofte forekommer os så svært at læse det. Årsagerne kan være mange, og vi skal blot se på nogle enkelte her.

Lektier og dårlig samvittighed

Mange har som den unge pige, jeg nævnte i begyndelsen, en oplevelse af, at bibelteksten er svær at forstå. Og forstår vi ikke det, vi beskæftiger os med, mister vi motivationen.

En anden årsag til, at man går i stå med bibellæsning, kan være, at man anser bibellæsning for en sur pligt, der bare skal gøres. Mange går til bibellæsning med en negativ motivation: Jeg ved, jeg ikke kan fortjene frelsen, men det mindste jeg kan gøre, er vel at have styr på mit andagtsliv og min bibellæsning. Og så kommer

Negativ motivation; Jeg ved, jeg ikke kan fortjene frelsen, men det mindste jeg kan gøre, er vel at have styr på mit andagtsliv og min bibellæsning.

vi nemt til at betragte bibellæsning som en slags lektier i Guds skole, som vi skal have styr på.

Tæt forbundet med det forrige er også den dårlige samvittighed. Bibellæsning bliver nemt en slags temperaturmåler på, hvor godt det går med mit kristenliv. Og når det ikke fungerer skuffer jeg mig selv, måske også andre – og måske føler jeg endda, at jeg svigter Gud. Denne skuffelse og dårlige samvittighed er tung at slæbe rundt på, og derfor vælger mange at "løse problemet" ved holde op med at kæmpe med det og simpelthen droppe bibellæsningen.

Rutinelæsning

Nogle kører træet i bibellæsning, fordi de bruger samme metode dag ud og dag ind. Og når det begynder at blive kedelig rutine, går der måske flere og flere dage i mellem, at man får sig taget sammen.

For andre er det netop det rutineprægede, der hjælper dem til at få læst. Men dette viser blot, at vi er meget forskellige som mennesker, og at der kan være stor forskel fra person til person på, hvad der gør bibellæsningen besværlig, og dermed også på, hvordan vi skal gribe det an.

Dovenskab og djævelskab

Det er nok ikke kun de mange unge, jeg taler med rundt omkring i ungdomsforeninger og på lejre, der kender til, at bibellæsning er svært, fordi der er så mange andre ting, man også gerne vil nå i løbet af dagen. Det er en stadig udfordring at prioritere sin tid rigtigt, så der bliver tid og plads til at få nogle stille minutter med Jesus.

Og endelig vil jeg nævne to ting, som ikke skal overses eller undervurderes: Dovenskab og djævelskab! Vi er nogle, der er mere

eller mindre dovne af natur, og denne dovenskab kan let smitte af på vores åndelighed og dermed også på bibellæsningen. For mange er det en ret væsentlig årsag til, at de slider med at få læst jævnlige i Bibelen. Og så skal vi ikke glemme, at bibellæsning også er en del af en åndelig kamp. Djævelen ved godt, hvad bibellæsning handler om, og hvad det gør ved os, og derfor bruger han alle mulige kneb for at holde os væk fra at mødes med Gud i Ordet.

Forpligtelse og frihed

På trods af besværlighederne, er der dog håb for den, der slås med bibellæsningen. Og her er det vigtigt at tage alvorligt, at vi er forskellige som mennesker og har forskellige måder at tilegne os et stof på. Nogle er gode til at sætte sig ned for sig selv og læse. Andre får mest ud af at kunne røre ved noget eller gøre noget aktivt i forbindelse med læsning/indlæring. Er man ikke læser af natur, og har man lært at den eneste rigtige måde at tilegne sig Guds ord er at sidde stille alene og læse, så vil bibellæsning blive meget svært.

Men for hver enkelt handler det om at finde sin stil og form samt den rette balance mellem forpligtethed og frihed.

For når vi har erkendt, hvor vigtigt det er at blive i Kristus og hans ord, må vi også sætte noget ind på det, at det må lykkes. Det kræver fx en viljes beslutning fra os, så vores valg og prioriteringer afspejler, at vi finder det vigtigt at møde Gud i hans ord.

Samtidig gælder det om at bruge friheden til at finde de former og den rytme, der passer hver enkelt bedst. Og der er stor frihed i at få vores bibellæsning placeret det rette sted i forhold til Gud. Det er ikke graden af succes med bibellæsning, der afgør, hvordan vi har det med Gud. Derfor skal bibellæsning ikke placeres inde i samvittigheden. Vores kampe og besværligheder med dette skal >

Roar Steffensen; For hver enkelt handler det om at finde den rette balance mellem forpligtethed og frihed.

Roar Steffensen f. 1973
 Cand.teol. 2002.
 Generalsekretær i Bibellæser-ringen.
 Tidligere missionær i Peru.

ikke få os til at føle os uværdige for Gud eller give os dårlig samvittighed. Denne frihed er i sig selv meget motiverende.

Derfor skal vi heller ikke give op, selv om vi en gang i mellem går død i bibellæsningen. Nogle gange skal vi måske skifte metode eller finde os et godt hjælpemiddel eller anden form for inspiration.

Og i samme forbindelse et par råd, der kan være befriende for den, der slås med bibellæsning: Er du den overansvarlige type, skal du måske sætte dine ambitioner ned. Det er bedre at få læst en lille smule jævnlige, end at knække halsen på sine store ambitioner. Det kan handle om tekstmængden, men det kan også handle om hyppigheden. Måske er det bedre for dig at få læst 4 gange om ugen, end at gå sur i at skulle læse 7 gange.

Er du doven: Læg undskyldningerne til side, se på privilegierne og velsignelserne ved bibellæsning, og gå så i gang. Find din stil, en metode der passer til dig, eksperimentér gerne, men sæt dig for at få læst noget. Og prøv en gang i mellem at komme lidt ned under overfladen i stedet for blot at læse for at få læst.

Bibeldagbog

For at komme lidt ned under overfladen og forstå teksten, kan det være en god idé en gang i mellem at notere nogle af de tanker, du gør dig om teksten. Bare et par linjer eller tre, der fortæller, hvad tekstens pointe er, eller hvad den siger dig. På den måde involverer du flere sanser i din læsning, og det hjælper dig til at reflektere over teksten og huske det, du har læst.

Læseplaner

Samtidig kan det være en rigtig god hjælp at have en læseplan, der kan give noget baggrundsviden og en forklaring, der kan være en nøgle til forståelse af teksten. En læseplan er også en

tekstplan, der sørger for, at vi kommer rundt i hele Bibelen. På den måde lærer vi mere af Guds væsen og handlinger at kender.

Meditation

Det er også godt at variere vores læsning. Ofte har vi en meget rationel tilgang til teksten, og nogle gange trænger vi nok til en mere meditativ læsning. At meditere vil sige, at tænke og reflektere dybt over noget, så vi bliver helt nærværende i det. Det har vi brug for at gøre over Gud også. Den mediterende læsning er en bedende læsning af Bibelen, hvor vi bliver helt nærværende i teksten.

Andre metoder

For andre konkrete ideer og tips til forskellige læsemetoder henvises til www.blr.dk under "inspiration". Her kan du printe folderen "7 tips til bibellæsning" og afprøve nogle af de nævnte metoder.

Pigens løsning

Den unge pige, jeg nævnte i begyndelsen, fandt en løsning: Hun gik simpelthen i gang med at læse Bibelen. Og så fik hun sig en læsemakker. Det kan være en rigtig god idé at have en fast aftale med en anden om at læse Bibelen sammen, så man gensidigt kan hjælpe hinanden til forståelse af teksten.

Det skal også være min anbefaling: gå i gang (igen). Brug nogle af de nævnte hjælpemidler. Forvent ikke, at bibellæsning skal være en stor åndelig oplevelse hver gang. Det er vi ikke blevet lovet. Men vi er blevet lovet, at Gud møder os gennem ordet, og så sker der noget, også selv om ikke lige føler det så stærkt. Og en gang i mellem får vi også den gode oplevelse af, at ordet på en speciel måde taler til os.

God læselyst!

Bøn og bibellæsning

AF BENT KJØLLER-HANSEN

.....

I vores forjagede tid er det mere nødvendigt end nogensinde med en *fast disciplin*, når det gælder vores emne: Bøn og bibellæsning. Vi får ikke denne tid forærende.

Djævelen og vores gamle kød er tusindkunstnere i at få os optaget med alle mulige ting, som lige skal gøres først. Derfor er det vigtigt med en prioritering, så vi tager os tid!

Et barn kan tro, at det snyder sin lærer, hvis det undlader at læse sine lektier. Vi voksne ved, at det ikke er læreren, der bliver snydt, men eleven selv.

Tænker vi som barnet om bibellæsningen, er det ikke Gud vi snyder, men os selv. Vi går glip af den indsigt og velsignelse, som hans

livgivende ord har til os. Derfor må vi tænke stort om de stille timer i lønkammeret.

Bibelens vidnesbyrd

I Femte Mosebog 33,3 læser vi: "Visselig, han elsker sit folk, alle hans hellige er i hans hænder; og de sætter sig ved din fod og tager mod ord fra dig" (jf. 1931-oversættelsen, der ligger nærmest grundteksten).

Det første ord er helt enestående. Ordet "visselig" er et stærkt udtryk for en sag, der står fast. Det er som i retspraksis, hvor dommeren oplæser, hvad der er besluttet. Det står fast og er troværdigt.

Efter dette stærke ord siges, hvad det er, der står fast: *han (Gud) elsker sit folk*. Vi er elsket af ham. At det er sandt, bevidnes ved Jesu fødsel, hans undergerninger og stedfortrædende død. >

Esajas; Ved omvendelse og stilhed skal I frelses, i ro og tillid er eders styrke.

Herefter følger det trøsterige, at *alle hans hellige er i hans hænder*. Alle står tegnet i Jesu naglemærkede hænder. Ingen er undtaget. Alle er omsluttet af Guds evige arme, der når helt herved.

Udtrykket hellig er for verden et smædenavn, men for den, der hører Herren til, er det et hædersnavn. De hellige er i hans hænder.

Videre i verset sammenknyttes det at være i hans hænder med, at hans hellige sætter sig ved Herrens fod og tager mod ord fra ham. Det er Guds største ønske og højeste mål for enhver af os, at vi sætter os ved hans fod og tager mod ord fra vores frelser og herre. Her skal vi ikke yde – bare modtage. Og så får vi ikke efter fortjeneste – men af bare nåde. Tænk hvilket fortrin! Guds-barnet får del i hans velsignelse.

Præcis samme forhold understreger Jesus i Lukasevangeliet 10,39-42 om Maria. "Hun satte sig ved Herrens fødder og lyttede til hans ord". Jesus siger om denne stilling: "Maria har *valgt* den gode del, og den skal *ikke* tages fra hende".

Guds omsorg

Ovenstående bibelafsnit fra GT og NT viser, hvad der ligger Gud og Jesus på sinde: Omsorg for sjælens frelse og tilførsel af liv og næring til den, der hører ham til! Uden dette livgivende himmelbrød vil det nye liv udsulte og til sidst dø.

Når det gælder den legemlige føde, spiser vi os rigeligt mætte hver dag. Også det har Gud omsorg for. På israelitternes vandring i ørkenen lod Herren "brød regne ned fra Himlen – hver dag, til det *daglige* forbrug" (2 Mos 16,4). Da Elias sad ved bækken Kerit, sendte Herren ravne med brød og kød hver morgen og aften, og Elias drak af bækken (1 Kong 17,6).

Disse hændelser er god anskuelsesundervisning, når det gælder

vores åndelige behov og Guds omsorg for os. Vi kan ikke undvære det daglige brød. Langt mindre kan vi undvære den *åndelige* mad, hvis troens liv skal bevares sundt og friskt. Og det er den mad, Jesus ønsker, at vi rækker videre til den døende verden, som endnu ikke kender vejen til frelse.

Jesu bønsliv

Det er lærerigt at se ind i Jesu personlige bønsliv for hverdagen. Vi læser om, hvordan han inden udvælgelsen af de 12 apostle gik ud i bjergene. Der var han helt alene med sin Far. Og han "tilbragte natten i bøn til Gud" (Luk 6,12-13). Udvalgelsen beror altså ikke på en tilfældighed, men på en hel nats inderlig bøn til Gud om, at *hans* vilje må ske. Sådanne møder vi Jesus, når vigtige afgørelser skal træffes. Han er i bøn til Gud. Efterfølger vi ham i det?

Jesus er gennem sit eget liv et personligt eksempel for apostlene. Det smittede af, så de sagde til ham: "Herre, lær os at bede", og han lærte dem blandt andet "Fadervor" (Luk 11,1-13). Vi lægger mærke til, at de første tre bønner gælder Guds rige. Den fjerde gælder vores *timelige* behov og de sidste tre vores *åndelige* trivsel.

Jesu samhørighed med Faderen, hans bundethed til Ordet og hans forbøn for alle dem, der lever i troens afhængighed af ham, kommer stærkt frem i "Jesu ypperstepræstelige bøn" i Johannesevangeliet kap.17. Måske kunne du tage dig tid til at læse dette kapitel i stilhed og med eftertanke! (NB. I 1992-oversættelsen er overskriften: Jesu sidste bøn. Det er ikke hele sandheden, for Jesus beder stadig! Men nu er det hjemme i himlen hos Gud).

Mit liv i bøn

Profeten Esajas minder om, hvad "den Herre, Herren" har sagt: "Ved omvendelse og stilhed skal I frelses, i ro og tillid er eders

Bent Kjøller-Hansen f. 1945

Arbejdet i kommunal administration i 38 år.
Nu pensionist.

Prædikant i LM på Bornholm fra 1974 og fra
2007 i Vestjylland.

styrke" (Es 30,15). Og Jeremias lægger til: "mens de ydmygt beder, leder jeg dem" (Jer 31,9a). Stilhed, tillid og ydmyghed er ikke ord, der er kendetegnende for mange i vores tid. Alligevel er det ord, hvis indhold, Guds børn må lægge sig på sinde.

I Getsemane siger Jesus til Peter: "Våg, og bed ... Ånden er rede, men kødet er skrøbeligt" (Matt 26,41). Det er ord, som ikke er mindre aktuelle i de sidste tider. Våg, bed, vær påtrængende hos Herren i bøn!

Også på bønnens område giver Bibelen vejledning og hjælp, så vi får frimodighed til at træde frem for nådens trone. Vi kan så let komme til at gøre det mere besværligt for hinanden, end hvad godt er. Men den enkle bøn, der kommer fra et tillidsfuldt hjerte, vil Herren altid høre og besvare på sin måde, i sin time.

Profeten Elisa stod engang over for en enke med ansvar for sine to sønner. Fattigdommen trængte sig på. Gældsposterne steg. Hvordan skulle hun komme igennem alt dette? Hendes fremgangsmåde er bemærkelsesværdig. Hun sætter Elisa ind i sin nød og er derefter afventende. Nu må profeten tage det næste skridt (2 Kong 4,1-7).

Samme måde benyttede Maria sig af over for Jesus ved brylluppet i Kana. Hun sagde bare fem små ord til ham: "De har ikke mere vin". Så måtte Jesus gøre, hvad han fandt for godt (Joh 2,3).

Bagefter sagde Maria til tjenerne: "Gør, hvad som helst han siger til jer". Det er udtryk for tro på, og hvile i, at når nøden er forelagt Jesus, er ansvaret hans. Det samme må vi gøre og derigennem få Guds anvisning og svar i de mange valg, vi står over for.

Den enkle bøn er at fortælle Jesus om *mine* timelige og åndelige behov, mens *forbøn* er at fortælle, hvad *andre* har behov for af timelig og åndelig hjælp. Så er det op til Jesus at svare, som han vil – og når hans time er inde til det.

Min bibellæsning

Bibelen har en livsvigtig funktion i min hverdag. At bruge den under bøn er at omgås frelseren selv. Derfor må en bestemt del af min hverdag sættes af til bibellæsning. Det må ske under bøn om, at Den Hellige Ånd må udføre sit værk i mit hjerte gennem Bibelens ord.

Der findes mange gode andagtsbøger. Det må vi glæde os over og gøre brug af. Men de kan *ikke* erstatte den direkte læsning i Bibelen. Jesus siger i Johannesevangeliet 6,63, at *hans ord er ånd og liv*. Det betyder, at det først og fremmest er i Bibelen, vi henter den åndelige føde til vores sjæle. Derfor et par gode råd fra vores lærefædre: "Har du ikke den nødvendige tid, må du tage den, enten den skal tages fra din dag eller nat". "Vil du vide, hvordan dit forhold til Jesus er, så spørg dig selv om, hvordan dit forhold til Bibelen er!" Her er prøvestenen for os alle!

Sjælens hvile

I Markusevangeliet 6,30ff" samledes apostlene hos Jesus og fortalte ham om alt det, *de* havde gjort, og alt det, *de* havde lært folk". Da sagde Jesus til dem: "Kom med ud til et øde sted, hvor I kan være alene og hvile jer lidt". Midt i deres egen selvoptagethed så Jesus, at det, *de* havde allermest brug for, var stilhed og hvile.

Hvilepladsen er den vigtigste plads i dit liv. Mister du den, bliver du som et skib, der drives hid og did uden ror og anker. Frelsesglæden forsvinder og tankegangen bliver verdslig.

Hvor bøn og bibellæsning flettes sammen, åbnes hjertets dør, så det giver hvile og fornyelse i livet med Gud. Maria *valgte* den gode del. Må vi gøre det samme! "Tag tid til at bede, søg stilhed og ro!" (ÅSS 313).

Læser vi for meget i Bibelen?

AF HENRIK GREN HANSEN

.....

Enhver god lutheraner kan nok hurtigt svare et rungende "nej" til det spørgsmål. Og det skal indrømmes til at begynde med, at svaret i denne artikel heller ikke bliver et "ja". Men måske runger nej'et trods alt lidt for kraftigt?

Bibellæsning kan godt fremstilles for lyserødt. Jeg har efterhånden hørt mange prædikener, som har haft det ene på hjertet at minde om, hvor livsvigtigt det er at læse i Ordet. Det er jo dér, vi henter næring til kristenlivet. Det er dér, Jesus aftegnes for vores øjne. Først og fremmest: Der er dér, vi får troen skænket: Ånden kommer gennem Ordet.

Jeg vil ikke anfægte noget af det. Men det kan være farligt, hvis

for mange prædikener stopper der. For der er ikke nogen automatik i det. Bibellæsning kan også blive til dom.

Ødelæggende bibellæsning

Der findes en bibellæsning, som er decideret farlig for troen. Det er den læsning, som vil gøre mig til herre over Ordet.

Selvfølgelig er det en sjældenhed, at nogen formulerer denne indstilling som sin principielle tilgang til Bibelen, men den er ikke desto mindre nærliggende for enhver, som er blevet vant til Guds ord. Det er, kan vi godt se, tilfældet hos den affældige teologiske professor, der som kronen på sine livslange studier når frem til, at det meste af Det Gamle Testamente næsten med sikkerhed er konstrueret efter et ganske bestemt teologisk motiv som et

Udfordring; Læser Bibelen nogensinde i dig?

nødvendigt identitetsgrundlag for det jødiske folk i eksiltiden. Han – ham den sære, gamle professor – har virkelig gjort sig til herre over Ordet og ladet sine egne suspekterede hypoteser danne den kanon, som de hellige skrifter har at rette sig ind efter.

Men spørgsmålet er, om ikke noget lignende kan gøre sig gældende i min egen bibellæsning. Ikke i samme grad forhåbentlig. Men er jeg ikke også blevet ekspert i Guds ord? Er jeg ikke blevet skriftklog i en grad, så jeg egentlig godt kan fortælle Guds ord på forhånd, hvad det har at sige mig?

Det er alle bibelarbejdendes store fare: At man sætter sig på tronen i lønkammeret og lader Bibelen ligge på bordet foran sig til komfortabel undersøgelse sammen med dagens avis – og umærkeligt filtrerer man indholdet gennem en si af forhåndsviden, som fjerner saften og kraften og kun lader det tørre stykke kundskab tilbage, som man havde i forvejen.

”På knæ for Bibelen, professorer” gjaldede Ole Hallesbys hilsen engang til universitetseliten. Det gælder også os andre, der mener at kende Guds ord.

Læser Bibelen nogensinde i dig?

Høre og handle

Jesus formaner os i slutningen af Bjergprædikenen: ”Enhver, som hører disse ord og ikke handler efter dem, skal ligne en tåbe, der har bygget sit hus på sand. Og skybruddet kom, og floderne steg, og stormene suste og slog imod det hus. Og det faldt, og dets fald var stort” (Matt 7,26-27).

Disse ord kaster et ubehageligt ransagende lys over hele den bibellæsende menighed. Enhver, som hører disse ord. Det er vi mange, der gør. Måske endda ret ofte. Som forkyndelse en eller to gange om ugen og som bibellæsning dagligt, måske.

Men ikke enhver, som hører disse ord, bliver frelst.

Hvorfor var det så stort, det fald efter skybruddet? Hvorfor skal det udpensles sådan? Jo, fordi tragedien vel nok er den størst tænkelige: Manden troede sig jo sikker! Manden var jo varm og tryk derinde med sin slidte og understregede Bibel. Og gik han i missionshuset kunne han synge med og vidne som de andre. Der var ikke nogen synlig forskel på hans kristendomshus og de andres. Men der var fundamentet til forskel.

Høre og handle. Siger Jesus her, at man kan undgå fortabelsen ved at gøre gode gerninger? Siger han, at hvis man ligger lige på vippen til at opfylde lovens krav, så skal man stramme sig an for ikke at gå evigt fortabt? Og advarer han om, at vi så skal passe på med ikke have så travlt med at høre, at vi glemmer at handle?

Nej, nej, nej! Hvis der er nogen, der siger det, er det Satan – ekspertten over alle i at fordreje Ordet og skabe falske modsætninger.

Jesus taler om, hvordan jeg hører hans ord. Vel at mærke alle hans ord. Ikke blot: ”Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen!”, men også: ”Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres”. Ikke blot loven, men også evangeliet.

Spørgsmålet er, om alle disse ord ved Åndens hjælp når ned i hjertet, eller de bliver hængende i hjernens kolde og kalkulerende fangarme. Om jeg hører Jesu ord til mig, så de rammer mig og former mig, eller de bliver på skrivebordet.

Farlige velsignelser

Læser vi for meget i Bibelen? Nej! et må ikke runge så højt, at vi bliver døve for farerne ved at beskæftige sig med Guds ord.

Er det da farligt at læse i Bibelen? Ja, det er dødsensfarligt. Lige så dødsensfarligt som det er at gå til nadver: ”Den, der spiser og drikker uden at agte på legemet, spiser og drikker sig en dom >

Henrik Gren Hansen f. 1983
Stud.teol. ved Menighedsfakultet i Århus.
Medlem af Budskabets redaktion.

til" (1 Kor 11,29).

Tilsvarende: Du, der læser Guds ord uden at agte på, at det er Guds kærlighedsbrev til dig, skrevet med blodet fra hans søns smertefulde død - du læser og lytter dig en dom til.

"For Guds ord er levende og virksomt og skarpere end noget tvægget sværd; det trænger igennem, så det skiller sjæl fra ånd og marv fra ben og er dommer over hjertets tanker og meninger" (Hebr 4,12).

Guds ord vender aldrig tomt tilbage. Det er altid levende og virksomt. Og derfor virker det, enten til frelse, sådan som Gud vil, eller til forhærdelse, så øjne og øre lukkes, og hjertet dækkes med fedt (Es 6,10).

Nu kan denne virkelighed nok føre til modløshed hos en og anden, der kun føler tørhed og kulde ved mødet med Guds ord. Selv gribes jeg ofte af den tanke, netop i forbindelse med ligeglad bibellæsning, at hvis nogen er kold og død og forhærdet, så er det mig.

Vigtigt er det imidlertid her, at vi ikke altid selv kan vurdere, om det er Guds eller Satans vilje, der sker med os. Hvis vi føler os tomme og forhærdede efter et møde med Gud, kan det også være Guds værk, som har "dømt over hjertets tanker og meninger" og givet os en forfærdende erkendelse af den afgrund af gudløshed, som findes i hjerternes dyb.

Derfor skal vi heller ikke undgå Guds ords velsignelser i bevidstheden om de mange nederlag og forhærdelsens fare. For Gud velsigner ikke altid, så det føles godt eller rigtigt. Gud velsigner ved at knytte os til ham.

Men vi skal kende faren ved at vove os så nær Gud som i bibellæsningen. Vi skal agte på, hvad vi gør, når vi åbner for Guds ord. Først og fremmest skal vi vide, at vi faktisk ikke kan det.

Marius Jørgensen skriver om bøn: "Al vor tro til, at vi kan bede, må dø, inden vi kan få lært at bede." Noget lignende gør sig gældende med bibellæsning: Først når du har indset, at det ikke er dig, der kan åbne bogen, kan du lade Gud komme til.

Magtesløs afhængighed af Gud er den allermindst forhærdede måde at nærme sig Bibelen på.

Ser vi for meget på Jesus?

Bibellæsning aftegner Jesus for vores øjne, siger prædikanten. Og det er rigtigt – hvis den altså ikke tegner alt muligt andet. Der er ikke nogen automatik i det.

Men der hvor Ånden virkelig lukker Ordet op, er det det, der sker: Vores øjne lukkes op for Jesus! Sådan bliver bibellæsningen til hjælp i anfægtelse: "Hold jer ham for øje, som fandt sig i en sådan modstand fra syndere, for at I ikke skal blive trætte og miste modet" (Hebr 12,3). Den bliver til frelsesvished: "Se, dér er Guds lam, som bærer verdens synd" (Joh 1,29). Og til helliggørelse: "Alle vi, som med utilsløret ansigt i et spejl skuer Herrens herlighed, forvandles efter det billede, vi skuer" (2 Kor 3,18).

Sådan kan vi aldrig læse for meget i Guds ord!

Der hvor Bibelen ikke bare lukkes op af menneskehænder, bliver den til Åndens styrkende og fornyende gerning, der føder troen, håbet og kærligheden i hjertet og samtidig fører mennesket så tæt ind i Guds lys, at syndererkendelsen bliver en ubarmhjertig tyngdekraft af smerte og gudsfrygt, som gør håbet og evangeliet til brændende nødvendighed og til frisættende liv.

At sidde ved Jesu fødder som Maria og i sandhed se på ham og ikke på alt muligt andet – dét er vejen – den eneste – til at dannes efter hans billede. Det er at høre, så vi handler – for derigennem handler Gud med os.

Bibelmeditation

AF PETER VESTERGAARD OLSEN

.....

”Hvis I bliver i mit ord, er I sandelig mine disciple, og I skal lære sandheden at kende, og sandheden skal gøre jer frie” (Joh 8,31f.).

At blive i Jesu ord – hvad vil det sige? Det må være at tage det til sig, lade det være en del af ens tilværelse og lade det komme til udtryk i ord og handling.

Skriftstedet viser tre resultater af at blive i Jesu ord, nemlig 1) at vi bliver hans disciple; 2) at vi lærer sandheden at kende; og endelig 3) at vi bliver gjort FRIE.

Ordets indvirkning på os

Troen kommer af det, som høres, og det som høres, kommer i kraft af Kristi ord. Det kendte vers fra Romerbrevet siger det

elementære om vores tro på Gud, nemlig at vi må høre noget for at kunne tro. Der står ikke, at troen kommer i kraft af Kristi ord, men at troen kommer af det, der høres. Og det, der høres, kommer i kraft af Kristi ord. Så det er ikke nok at beskæftige sig med Bibelens ord – vi må også opfatte, hvad det siger, vi må tage imod det med et åbent sind, vi må give det lov til at gøre indtryk på os. Da Jesus gik mod Emmaus efter opstandelsen, åbnede han sine medvandreres *sind*, så de forstod skrifterne. Det gør han også i dag ved sin Ånd. Vi har behov for mere end en åben bibel; vi har også brug for et åbent sind. Og det kan bibelmeditation hjælpe til.

Det bliver ikke nemmere at være kristen i den tid, der kommer. Vi har mærket og vil mærke et stadig stigende tryk fra den omgivende verden. Medierne, især fjernsyn og internet bombarderer os med holdninger, der ligger langt fra det, vi møder i Skriften. >

Definition; Meditation betyder at søge mod midten, at fokusere sine tanker.

Selv om vi har vores kritiske sans, glider der nemt opfattelser ind, der egentlig er humanistiske. Vi må også tage højde for vores medfødte natur. Endvidere er det en realitet, at der findes åndsmagter, der arbejder målbevidst med os i det skjulte. Det kan mærkes som brydninger, fristelser og anfægtelser i det personlige liv, i alvorligere tilfælde som ligegyldighed eller skepsis over for de anliggender, som det bibelske budskab medfører. Kristenlivet beskrives som en kamp – en kamp, vi kan gå sejrende ud af takket være Jesus – men dog en kamp.

Det er godt og rigtigt at læse Guds ord i sammenhæng, at læse flere kapitler i sammenhæng eller et helt skrift på en gang. Og det er vigtigt at modtage bibelundervisning, så vi forstår sammenhænge i Skriften. Bibelmeditation er kun et af flere hjælpemidler til at høre Guds ord, et supplement. Samtidig er der ingen regel eller lov om, at man skal bruge bibelmeditation, og jeg er ikke sikker på, at alle kan bruge det. Men det er ikke en ny opfindelse – vi finder faktisk de samme principper i Bibelen. I GT formaner Israels folk til at grunde på Guds ord, se fx Josvabogen 1,8 og Salmernes Bog 1,2. I NT formaner disciplene til at holde fast ved Jesu ord, fx i Johannesevangeliet 14,23, og menighederne formaner til ofte at læse op af Skrifterne. I Andet Timotheusbrev 3,16

fremhæves, at hele Skriften er gavnlig til oplæring, til vejledning og til opdragelse i retfærdighed, så vi, som hører Gud til, kan blive åndeligt voksne og udrustet til al god gerning.

Øivind Andersen gjorde i en artikel her i bladet (Budskabet 5/2008) opmærksom på, at Guds ord ikke kun virker ved det, som vi bevidst opfatter med forstanden. Ordet har også en ubevidst virkning på os, når vi læser og hører det. Det ser han i lignelsen om kornet, der sås i en mark (Mark 4,26-29): "Af sig selv giver jorden afgrøde, først strå, så aks, så fuld kerne i akset". Det vil sige, at når blot kornet kommer i den gode jord, så vil det slå rod og bære frugt. Når Ordet kommer ind i vores indre, så kan det gøre, at vores tro vil vokse og Kristus blive tydelig i vores liv. Derfor er det vigtigt, at vi kender Guds ord, så Helligånden har noget, han kan minde os om, nogle frø, der kan slå rod og vokse i os.

Meditation

Meditation betyder at søge mod midten, at fokusere sine tanker. Meditation forstås generelt som refleksion eller overvejelse af et emne for at finde ud af dets mening eller betydning.

I de østlige religioner er meditation at tømme sit sind for at blive frigjort fra den nuværende verden. Det er et forsøg på at frigøre

Bibelmeditation; Det kan sammenlignes med drøvtygning.

sig fra lidelsen i menneskelivet. Bagsiden er, at man ikke sætter noget andet i stedet, og derfor åbner man sig for usynlige magter. Det findes der adskillige vidnesbyrd om.

Bibelmeditation betyder, at man tømmer sit sind for at frigøre sig fra påvirkningen fra den omgivende verden (uden at træde ud af den), og at man samtidig åbner sig for påvirkningen fra Gud, nemlig gennem det, han siger i sit Ord og ved det lys, som Heligånden giver. Bibelmeditation giver plads i sindet for det, som Gud vil sige én.

Det, jeg videregiver her, er i hovedsagen noget, jeg lærte under et ophold i Skotland for nogle få år siden.

Det blev sagt, at bibelmeditation kan sammenlignes med drøvtygning. Koen tager en mundfuld græs, tygger den lidt og synker den som en klump. Et stykke tid efter tager den klumpen op i munden igen, tygger igen og synker. Det gør den flere gange. Det, vi gør, er at tage et eller flere vers fra Bibelen, overveje dem, lade dem synke ned i sindet, tage dem frem igen og overveje dem, for derved at få mest mulig næring ud af dem.

I kristen sammenhæng findes der forskellige former for meditation, men det her beskrevne ligger efter alt at dømme tæt op af det, som Luther kaldte Davidsmeditationen, hvor han mediterede over ordene i Sl 119.

I katolsk sammenhæng har man noget, der kaldes dybmeditation eller objektløs meditation, hvor man tømmer sit sind og derved prøver at få umiddelbar kontakt med Gud. Det kan vi ikke anbefale, for der er stor risiko for, at man får kontakt med noget andet end Gud, nemlig sit eget ubevidste sjæleliv eller i værste fald fremmede åndsmagter. Man kan få kontakt med Gud, men for at være sikker på det, må man søge ham på den måde, som han anviser, nemlig ved bøn og ved Ordet.

Endvidere findes der noget, der hedder Jesus-meditation, og som blandt andet er udbredt i retrætebevægelsen i Norge og Sverige. Ophavsmanden er Ignatius af Loyola, jesuitterordenens stifter. Her tager man en bibeltæst, typisk en evangelietæst, hvor Jesus omtales eller figurerer. Meningen er så, at man lever sig ind i teksten så intenst, at man fornemmer, ser og hører det, der foregår i teksten. Man forestiller sig Jesus for sit indre øje. Jeg har prøvet det og havde en dårlig erfaring. Andre har haft gode erfaringer, og atter andre får det ikke til at fungere. Senere har jeg læst advarsler mod det, bl.a. fordi metoden til forveksling ligner den form for visualisering, som bruges i shamanisme og i New Age sammenhæng. Det, man oplever, er ikke Jesus selv, men et fantasibillede, i værste fald et åndeligt bedrag. Der er gode kristne, der bruger det, men jeg må advare mod det, fordi Skriften, Bibelen, viser os en anden måde at komme til Gud på. Vi må bruge Guds midler, hvis vi vil være sikre på at have med Gud at gøre.

Formålet med bibelmeditation er ikke først og fremmest, at man med sin hjerne kan forstå mere af det, der står i Bibelen. Hensigten er heller ikke primært at få et følelsesmæssigt tilskud til sit personlige kristenliv. Meningen med bibelmeditation er, at man lærer mere om, hvem Gud er i videste betydning – højden, bredden og dybden, som Paulus taler om – og dernæst noget om, hvordan man står som menneske i forhold til ham. Endelig er det hensigten at lære mere om, hvad Gud vil med mig – hans nåde, hans vejledning, hans advarsler, hans godhed. Det er let at lære noget om Gud med forstanden og i teorien ved at studere og blive undervist, og man kan også få en stor oplevelse og føle sig glad og opmuntret på et stævne eller en lejr, men det, vi hele tiden trænger til, er at møde Gud i hverdagen, for det er der, Gud vil arbejde med os med størst virkning. Bibelmeditation er en del af Guds >

arbejde, Guds proces med os. Den proces sker ved, at vi kommer i forbindelse med Gud midt i de daglige begivenheder, både de vanskelige, de kedelige og de glædelige. Den forbindelse får vi ved bøn og ved at lytte til det, Gud siger.

Bibelmeditation handler ikke om, at vi skal komme i en særlig mental tilstand, i trance. Det er heller ikke meningen, at vi skal søge en skjult betydning i ordene. Men vi skal være så stille og opmærksomme, at vi kan høre det, som Gud vil sige os gennem Ordet, det, som han åbenbarer for os ved sin Ånd. Støj er en hindring, lige så vel som travlhed. Stress og bekymring kan også være det. Så det er nødvendigt med et sted, hvor der er nogenlunde roligt, hvor man ikke er optaget i sit sind af andet, og hvor der frem for alt er noget tid. Og hvis ikke man har tid, så må man tage sig den.

Praksis

Jeg har prøvet to forskellige måder at arbejde med bibelmeditation på; den første under opholdet i Skotland, og den anden hjemme privat.

Den første foregår i et fællesskab. En tekst blev læst højt, og vi var stille sammen en time, hvor vi læste teksten igen og igen. Om aftenen delte vi det, som vi havde fået ved meditationen. Det var ikke alle, der havde noget at give videre. Men flere havde, og der var endda enkelte med en særlig gave, så de skrev smukke digte over det, de havde erfaret. Det, at man skriver sine erfaringer ned, gør at man bliver mere bevidst om, hvad man har modtaget gennem Ordet, og man forstærker det, man har fået lys over.

Herhjemme 'i mit kammer' gør jeg ofte det, at jeg om morgenen læser et, måske to stykker i Bibelen. Hvis der så er et eller to vers, som springer i øjnene eller som taler særligt til mig, skriver jeg

dem af på en lap papir og lægger den i lommen. I løbet af dagen tager jeg papiret frem – i toget på vej til arbejde eller i frokost-pausen – og læser det flere gange. Min erfaring er, at jeg ikke hver dag, men jævnlig får sådan et ord. Og det er tit noget, der opmuntrer mig, som tilskynder mig til at tro, at Gud er tilstede i mit liv, og at han vil tage sig af det, der vanskeligt lige i dag. Andre gange er det Guds storhed, jeg får øje på eller nye sammenhænge i troen og kristenlivet.

Teknikken er enkel, men man må også være motiveret for at høre, hvad Gud siger til én. Bibelmeditation er et valg, man må tage. Man må være villig til at læse ordet igen og igen, for at det kan synke ned i ens indre. Derved opdager man ofte nye aspekter af ordet.

Tag en tekst, der ikke er for lang. Mange forskellige tekster kan bruges; det meste af Bibelen fra Jobs bog og frem kan være egnet til formålet.

Bed om at få noget fra Gud. Vi får, hvis vi beder, siger Jesus. Og læs så med det formål at høre, hvad Gud vil sige. Tal med Gud om det, du har erfaret ved Ordet. Det er ikke bare en måde, hvorpå vi kan få noget fra Gud, men også en måde, hvorpå Gud kan få indflydelse i vores liv.

Der findes ikke nogen autoriseret praksis. Der er dog enkelte ting, der er nødvendige, for at bibelmeditation kan være til nytte.

- 1 Find et sted med stilhed, og et tidspunkt, hvor du kan finde ro. Tag dig så god tid, at tankerne begynder at falde til ro.
- 2 Brug en kort bibeltekst – højst 10-12 vers. Det meste af Bibelen kan bruges. Salmerne, Johannesevangeliet og brevene i Ny Testamente er oplagte at begynde med.
- 3 Bed især om et ord fra Gud til dig selv. Det er vigtigt at tro på, at Gud vil tale gennem sit ord. Vælg at tro det.

Peter Vestergaard Olsen f. 1954
Akademiingeniør 1982. Patentrådgiver.

-
- 4 Læs teksten under bøn – gør det igen og igen. Meditation er at grunde over ordet og suge næring fra det. Vær indstillet på at arbejde med teksten, selvom den ikke umiddelbart siger dig noget. Ved at læse teksten igen og igen vil der ofte dukke nye aspekter op.
  - 5 Bed – både før og efter bibelmeditation. Der er anledning til samtale med Gud. Giv frit løb for dine tanker og følelser over for Gud. Tak og bed, som det falder sig.
  - 6 Det er ikke et bibelstudium i almindelig forstand. Brug ikke kommentarer og slå heller ikke henvisninger op m.m.
  - 7 Skriv eventuelt de indtryk ned, som du får – både for at huske dem og for at kunne give dem videre til andre. Eller skriv et mindevers ned til at læse i en pause i dagens løb. Vær ikke bekymret, hvis du ikke får noget at skrive om! Gud arbejder alligevel med dig gennem sit ord.

Nogle yderligere punkter:

- Det kan være en hjælp at gøre det sammen med andre af hensyn til koncentration og selvdisciplin.
- Vær forberedt på, at det nogle gange kan virke tørt at bruge bibelmeditation. Men beslut dig for, at du gør det alligevel. Vær forberedt på, at det sjældent er store følelser eller tanker, du får. Men du får det daglige brød.
- Husk på, at det er Gud, der skal give dig noget at arbejde med dig ved bibelmeditation. Du skal blot vende dig mod ham.
- Det er ikke sikkert, at alle kan have gavn af det – vi er forskellige som mennesker, og dette kræver ro og koncentration. Men Gud kan også møde dig på andre måder. Brug de måder.

Tekstforslag til start: Første Johannesbrev 4,13-21; Kolossenserbrevet 2,6-15; Salmernes Bog 103,8-19.

Horisont;

Spalten, hvor redaktionens medlemmer vil forsøge at sætte aktuelle og principielle forhold ind i en større sammenhæng. Spalten vil også indeholde passager fra den kirkelige debat og klip fra forskellige blade og aviser.

Ualmindeligt normal

Det er vel efterhånden syv-otte år siden, jeg første gang lå flad af grin over Mikael Bertelsen, der i satireprogrammet "De uaktuelle nyheder" ironiserer over, hvordan antallet af kendte i Danmark eksploderer som følge af diverse reality- og talentshows. Tendensen er så markant at Bertelsen forudser, at antallet af kendte vil overhale antallet af ukendte inden for en overskuelig årrække. Sladderbladenes tophistorier vil skifte karakter. Det er ikke længere de kendtes skiftende parforhold mv. der leverer stoffet, men helt almindelige, ukendte menneskers liv bliver pludselig interessant og eksotisk i en tid, hvor alle er kendte. Overskrifter i stil med: "Jeg var på indkøbstur i Brugsen" eller "Chokafsløring fra husmor: Vi spiser leverpostej" vil indtage spisesedlerne.

Pointen fra "De uaktuelle nyheder" er ikke blevet mindre aktuel i årene, der er gået. For nylig bragte flere danske aviser fx historien om at 55.000 danskere gerne vil være kendte. Ikke bare som en diffus drøm, men sådan helt konkret og håndgribeligt. 55.000 danskere har nemlig "en profil hos TV3 Casting, der hjælper skue-

spillere og kendisspirer med at komme på skærmen i for eksempel reklamefilm og nye tv-serier.

– Mange af vores brugere er målrettet mod det at blive kendte, siger direktør Magnus Adanczewski.

– Vi ser en klar tendens i, at unge i dag bare gerne vil være på. Mange har et stærkt ønske om at blive kendte på en eller anden måde. Det er et direkte mål for dem, og de er ikke bange for at deltage i forskellige ting som realityshows. De er så vant til at promovere sig selv på Facebook, at de ikke har problemer med at lægge billeder ud af sig selv på internettet for eksempel, siger Magnus Adanczewski" (BT, 27. maj 2010).

Eller et lidt ældre eksempel fra en avis, der nok har større troværdighed hos Budskabets læsere: "Middelklassens børn vil være stjerner ... Landets skolevejledere bruger stadig mere tid på at hjælpe unge ud af den vildfarelse, at de har en fremtid som topmodeller, sangstjerner og professionelle fodboldspillere. Og der er ikke meget hjælp at hente hos de unges forældre. Far og mor er nemlig ikke glade for at tage konfrontationen med ønske børnene ... Og det er ikke helt nemt at få elever med stjernedrømme til at overveje alternative karrieremuligheder som elektrikere eller sygeplejersker.

Det er ikke desto mindre netop den opgave, skolevejledere rundt om i landet møder stadig flere af, lyder det fra formanden for Danmarks Vejlederforening, Per Rye ... Per Rye understreger, at der ikke er noget galt med at have ambitioner, og at det er helt typisk, at børn har stjernedrømme. Problemet opstår, når de unge helt op til 9. klasse, hvor de for alvor skal begynde at tage stilling til, hvad de vil, endnu ikke har gjort sig andre overvejelser, end at de vil være kendte" (KD, 21. oktober 2006).

Historierne giver mange associationer. Tanker om en forkælet(?) ungdomsgeneration, som ikke kan få nok og lader drømmene stige sig til hovedet. Om en svigtet ungdomsgeneration, som måske har fået det hele, men alligevel er blevet ladt i stikken. Hvor blev de ansvarlige voksne af? Om hvordan medierne påvirker os. Om hvordan tendensen også påvirker os i den kristne menighed. Om ...

Den basale statistiske pointe, som "De uaktuelle nyheder" spiller på, er jo, at ikke alle kan være over gennemsnittet(!). Derfor tror jeg, at jeg vil øve mig i at blive bedre til at være dårlig, eller måske skulle jeg, for ikke at sætte ambitionerne for højt, nøjes

Konstatering; 55.000 danskere vil gerne være kendte.

med at glæde mig over at være ualmindeligt normal.

Jak 1,9-10 anbefales hermed til overvejelse.

FBP

Lov og evangelium for børn

På LM Kids' hjemmeside (www.lm-kids.dk) kan man under overskriften "At forkynde lov og evangelium for børn og juniorer" læse følgende:

"Dette emne er ikke nemt, men det er afgørende vigtigt. Luther siger for sin egen del, at det også for ham var svært at fastholde lov og evangelium. Derfor er det ikke en facitliste – sådan og sådan gør man, men derimod et fokus på kilderne til forståelse af lov og evangelium. Dette Timoteusoplæg ["Timoteus" er navnet på LM Kids' kursustilbud til de lokale ledere] tager afsæt i en fælles fordybelse i lederflokkene med inspiration til videre fordybelse for den enkelte leder. For den tro, der ser skellet mellem lov og evangelium, åbnes øjet for de himmelske hemmeligheder, og troen næres til at blive stærk. Om man er barn, junior eller voksen spiller ingen rolle, for her holder forstanden op, og troen tager

over. At kunne pege på det vigtige som leder kræver, at lederen selv kan se det. Dette emne om lov og evangelium, bliver en ledersamling, hvor fordybelsen er i højsædet til videre inspiration".

Hvor er det godt at blive mindet om forkyndelsen af lov og evangelium! Det har virket, som om der i nogle år har været en reaktion imod det, som nedladende er blevet kaldt gold dogmatik eller tør teori. Det opfattes nemlig som noget, der slår ihjel og dræber det friske liv. Men faktum er, at den rette skelnen mellem lov og evangelium skaber liv og sætter fri, mens der hvor loven og evangeliet sammenblandes skabes der farisæere eller Kain-typer på flugt fra Gud. Hvorfor disse forskellige konsekvenser af henholdsvis en ret skelnen og en sammenblanding af lov og evangelium? Den rette forkyndelse af loven afslører dig og mig som uforbederlige "gør-det-selv-frelser" og Guds vrede over dette gør-det-selv-projekt. Derudover vil den rette forkyndelse af loven fortælle de kristne, hvordan de tjener Gud, så de ærer ham på ret vis. Denne forkyndelse fører også til en skærpelse af samvittigheden, så den bliver opøvet i at høre, når Helligånden peger på synderen og farisæeren i mig. Dernæst afslører den sande evangelieforkyndelse,

hvad Jesus allerede har skænket mig ved hans død og opstandelse fra de døde: Bl.a. syndernes forladelse, tilgivelse, venskab og nærhed til Gud, og dermed adgang til Guds nådetrone, Helligåndens gave og det evige liv.

Sammenblandingen, derimod, af lov og evangelium gør Guds kærlighed til et betinget projekt, hvor jeg aldrig ved, om jeg har gjort det godt nok. Adskillelsen af lov og evangelium duer heller ikke. Det bliver til alles frelse. Det lyder smukt og kærligt, men er løgn og fører til selvtilfredse syndere og med tiden til kærlighedsløshed. Når jeg så lige inden færdiggørelsen af denne horisont skal hjælpe en af mine børn til ikke at frygte dommedag, men hvile i det fuldbragte, så oplever jeg (igen) denne skelnen mellem lov og evangelium som noget livsnært og aktuelt – for børn og voksne.

Og så er det rigtigt, som teksten på LM Kids' hjemmeside påpeger: Du må selv leve i det som leder. Ellers bliver du hverken frelst selv eller i stand til at føre børnene ud i åbent land.

Tak til LM Kids for at sætte fokus på, at også børnene skal møde en ret forkyndelse af lov og evangelium.

"Undervejs" er titlen på en ny serie i Budskabet. I dette og kommende numre vil Børge Haahr Andersen sætte ord på og udfordre forskellige aktuelle tendenser i tiden.

Efterlysning: Forbilleder

AF BØRGE HAAHR ANDERSEN

.....

Min far voksede op i en søskendeflok på tretten på en lille gård i Vestjylland. Hans søstre kom ud at tjene, samtidig med at de begyndte i skolen. Så var der én mund mindre at mætte. Selv slap han for at skulle hjemmefra, indtil han blev konfirmeret, for der var brug for hans arbejdskraft derhjemme. To af hans brødre købte en enkeltbillet til USA og sagde i ung alder farvel til hjem og fædreland. En søster og hendes mand rejste til København og kæmpede sig igennem nogle år som løsarbejdere og med kummerlige kår, indtil der kom bedre tider.

Den generation, som i dag er oppe i firserne, kan huske, at sådan var det i rigtig mange danske hjem. Jeg har selv i mine præsteår hørt utallige historier fra arbejdersgenerationen, der var unge i tredivernes krise og som oplevede krigens år i Nordvestkvarteret. Nogle har kendt til både at fryse og at sulte.

Mine forældre fik lov at opleve cirka otte årtier, hvor velstanden steg hvert årti. Det er næppe til at forestille sig, at nogen kommende generation vil opleve så radikal en ændring i livsstil og forbrug ... Nøjsomheden sad i kroppen på mine forældre livet igennem. De fik jo faktisk, efterhånden som årene gik, en god økonomi. Men min far smed aldrig et bræt eller et skævt søm ud, hvis det på nogen måde kunne genbruges. Maden skulle spises op. Tøjet og redskaberne og møblerne blev slidt i bund, før de blev udskiftet. Mange moderne hjælpemidler blev der ikke investeret i,

Nøjsomhed; Min far smed aldrig et bræt eller et skævt søm ud, hvis det på nogen måde kunne genbruges.

Af Børge Haahr Andersen f. 1956

Cand.teol. 1986. Rektor på Dansk Bibel-Institut. Forfatter til en række bøger. Senest er udkommet *Fra Slumstrup Mark til Paradis*

for det var ikke nødvendigt.

De kunne godt undre sig over den ødselhed, der i deres øjne prægede generationerne efter dem. Et børneværelse lignede i deres øjne en legetøjsbutik, og på utallige andre måder måtte de undre sig over den brug og smid væk-mentalitet og overflod, der blev en del af den danske mentalitet med årene.

Til eftertanke

På én eller anden måde er denne velfærdsstigning sket så umærkeligt, at vi ikke reflekterer over det. Vi spørger derfor ikke: Hvad har denne udvikling gjort ved os? Visse alarmsignaler bør vække vores eftertanke. Mens reallønnen er steget i otte årtier, er den procentdel, der gives til kristne organisationer faldet. En svensk undersøgelse om kristne unges forbrugsvaner viser, at kristne unge i Sverige har et mere mådeholdende forbrug af kortvarige forbrugsgoder, ikke mindst pga. en anderledes festkultur end gennemsnitsunge. Til gengæld ligger de over gennemsnittet, når det handler om at investere i langvarige forbrugsgoder. De fleste kristne har en ansvarlig arbejdsmoral og bruger heller ikke lønnen, før den er tjent ind. Det har over årtier gjort kristne mennesker relativt velhavende.

Er velfærdsstigningen en del af forklaringen på det store frafald, der er sket i Vestens kirker? Har rigdom og bekymringer og lyst til alt muligt andet langsomt og umærkeligt kvædet Guds ord, som det hedder i lignelsen om sæden blandt tidsler? Er det forklaringen på, at så få følger kaldet til at uddanne sig til en heltidstjeneste i Guds riges arbejde, at de kristne organisationer mangler penge, at det kristne arbejde mangler frivillige osv.? Er vi blevet døde over for de markante advarsler og den tydelighed, der er i Jesu forkyndelse om ikke at binde sig til jordiske goder?

Markante forbilleder

Her som på andre områder har vi brug for at lade os gennemlyse af Guds ord. En måde, Guds ord kan nå frem til os på, er, at vi lader os udfordre af nogle markante forbilleder.

Mine forældre har på det punkt været et forbillede og en udfordring for mig. Deres markante sparsommelighed var forbundet med en rundhåndet og trofast gavmildhed til Guds rige. Det gælder også i de år i min barndom, hvor de reelt havde svært ved at få pengene til at slå til. Det er ikke alt ved deres prioriteringer, man kan eller skal overføre til en anden tid. Men de lærte mig noget fundamentalt om at have identiteten i andre værdier end materielle.

Da jeg for år tilbage gravede lidt i Emdrup Kirkes tilblivelse og historie, fandt jeg ud af, at én af nøglerne til det stærke fællesskab og sammenhold i kirkens første årtier var nogle meget gæstfrie hjem i sognet. Jeg fik især fortalt om én familie, som havde et ret stort hus, og hvor der altid var åbne døre, ikke mindst for sognets unge. Og husets bil blev brugt som transportmiddel for alle, der havde behov for det. De var velhavende, men alt, hvad de havde, var til fælles brug og fælles glæde for andre.

De nævnte forbilleder er – tankevækkende nok – afdøde personer. Der er brug for at fremelske en ny generation af kristne, som har et kald til at udfordre materialismen. Kristne fra missionshusmiljøet er kendt for deres tydelige etiske holdninger til seksualmoral. Tænk om de om ti år også kunne være kendt for deres anti-materialistiske livsstil og for enkel, nøjsom og gavmild forvaltning!

Selvretfærdig påholdenhed eller spontan kærlighed til Jesus

AF CLAUS L. MUNK

.....

En af farisæerne indbød Jesus til at spise hos sig, og han gik ind i farisæerens hus og tog plads ved bordet. Nu var der en kvinde, som levede i synd i den by. Da hun fik at vide, at han sad til bords i farisæerens hus, gik hun derhen med en alabastkrukke fuld af olie, stillede sig grædende bag ham ved hans fødder og begyndte at væde hans fødder med sine tårer og tørrede dem med sit hår, og hun kyssede hans fødder og salvede dem med olien.

Da farisæeren, som havde indbudt ham, så det, tænkte han ved sig selv: "Hvis den mand var profet, ville han vide, hvad det er for en slags kvinde, der rører ved ham, at det er én, der lever i synd." Jesus sagde da til ham: "Simon, jeg har noget at sige dig." Han svarede: "Sig det, Mester!"

"En pengeudlåner havde to skyldnere. Den ene skyldte fem hundrede denarer, den anden halvtreds. Da de ikke havde noget at betale med, eftergav han dem begge deres gæld. Hvem af dem vil

så elske ham mest?" Simon svarede: "Den, han eftergav mest, vil jeg tro." Jesus sagde: "Det har du ret i."

Og vendt mod kvinden sagde han til Simon: "Ser du denne kvinde? Jeg kom ind i dit hus; du gav mig ikke vand til mine fødder; men hun har vædet mine fødder med sine tårer og tørret dem med sit hår. Du gav mig ikke noget kys; men hun er blevet ved med at kysse mine fødder, siden jeg kom herind. Du salvede ikke mit hoved med salve, men hun har salvet mine fødder med olie. Derfor siger jeg dig: Hendes mange synder er tilgivet, siden hun har elsket meget. Den, der kun får lidt tilgivet, elsker kun lidt."

Og han sagde til hende: "Dine synder er tilgivet." De andre ved bordet begyndte at tænke ved sig selv: "Hvem er han, som endog tilgiver synder?" Men han sagde til kvinden: "Din tro har frelst dig. Gå bort med fred!" (Luk 7,36-50)

Fællesskab; Ville Jesus lade sig bespise af en selvretfærdig farisæer og dermed signalere for alverden, at han gerne ville have fællesskab med den slags mennesker?

.....

Jesus takker ja til festmiddag

Det var vel egentlig ret sympatisk af Simon at invitere Jesus til middag i sit hjem. Der var vist ikke mange farisæere, der kunne finde på at vise Jesus en sådan venlighed.

Men ville Jesus lade sig bespise af en selvretfærdig farisæer og dermed signalere for alverden, at han gerne ville have fællesskab med den slags mennesker?

Ja, det ville han faktisk – selv om han på det her tidspunkt allerede flere gange havde oplevet, hvordan farisæerne blev stadig mere negativt indstillede over for ham (jf. 5,21.30; 6,2.7.11!). Men det lod Jesus sig åbenbart ikke styre af. Så meget brændte han efter fællesskab med en Simon, at han ikke alene ville besøge ham, men også var parat til at bryde de almindelige regler for takt og tone for gæster. Det ser vi af beretningen.

Kvinden, der elskede meget

Byens berygtede luder dukker overraskende nok pludselig op under middagen. Hun må på et tidligere tidspunkt have både hørt og set Jesus. For straks hun får at vide, at han er i byen, så ved hun, hvad hun vil: Hen og give ham en gave – og det en kæmpe gave: en hel krukke kostbar salveolie.

Vi får ikke noget at vide om årsagen hertil; men der må naturligvis være en årsag. Der må ved hendes tidligere møde med Jesus være sket noget meget betydningsfuldt for hende. Noget, der har skabt en ubændig trang i hende til at vise ham en påfaldende stor taknemlighed, som den megen olie er udtryk for.

Hun finder hurtigt hen til Jesus, og så udspiller der sig en situation, der forståeligt nok får den gode Simon til at spærre øjnene op:

Kvinden bryder totalt sammen og kan ikke finde udtryk for

den glæde (og fortrydelse?), der fylder hende. Det vælder sådan frem i hendes sind, at det strømmer over i tårer og kærtegn. Hun skiftevis væder Jesu fødder med sine tårer, tørrer dem med sit hår, salver dem med olie og kysser dem igen og igen. Det er meget ydmygende for hende selv; men det tænker hun åbenbart ikke på. Hun er bare så glad for Jesus og ønsker at hædre ham.

Og Jesus lader hende gøre det – til stor fortrydelse for Simon. Han fatter ganske enkelt ikke, at Jesus vil stå model til denne prostituerede kvindes berøringer. Hvor ækelt! Så er det i hvert fald helt sikkert, at Jesus ikke kan være en profet fra Gud. Havde han været det, så ville han garanteret aldrig have tilladt, at dette scenarie fik lov til at udspille sig! (Havde vi været til stede, havde vi sikkert tænkt noget lignende!)

Simon, der elskede kun lidt

Nu kunne Jesus jo have valgt at følge de almindelige regler for takt og tone for ikke at ødelægge den gode stemning: Nå, kære dame, så er det vist godt ... min vært undrer sig vist over, hvad du har gang i ... Men det valgte Jesus altså ikke at gøre. Nej, for han vil ikke bare nøjes med en overfladisk komsammen med mennesker. Han vil ind til mennesker, også til en Simon, selv om det har sin pris.

Han går derfor lige til sagen: "Simon, jeg har noget at sige dig! (v.40).

Og det er Simon straks med på: "Sig det, Mester!" Det virker næsten, som om han er oplivet ved tanken: Nu kommer der måske nogle anerkendende ord. Det har jo trods alt kostet en del penge og arbejde at arrangere denne middag for Jesus.

Men det var nu ikke lige en takketale til værten, Jesus ville holde. Han giver først Simon et lille regnestykke om en penge- >

Sagens kerne; Når vi ikke elsker Jesus meget, bliver vi afmålte, ødsler ikke med hverken tid, kræfter eller penge på ham og hans riges arbejde.

udlåner og hans to skyldnere (v.41-43), hvilket Simon nok kunne være med på. Dels er regnestykker jo dejligt upersonlige, dels var Simons liv i en vis forstand et regnestykke.

Men derefter går Jesus meget tæt på Simon og gør noget så upassende som at sammenligne hans og den prostituerede kvindes handlemåde – til hendes fordel vel at mærke: Du gav mig ikke ...; men hun har ... (v.44b-46).

Sammenligningen må have ramt Simon lige i hjertekulen. Hvor skandaløst urimeligt af Jesus at fremhæve denne kvinde med "hendes mange synder" på bekostning af en respektabel farisæer som ham!

Selvretfærdig påholdenhed eller spontan kærlighed til Jesus

Hvad er det, Jesus peger på her?

Jo, det er forskellen på selvretfærdig påholdenhed på den ene side – og spontan og selvforbyggende kærlighed til Jesus på den anden side.

Simon havde utvivlsomt ydet, hvad der i hans egne øjne var rimeligt, ja, måske endog mere end det, når man tager i betragtning, at han hørte til farisæernes parti.

Men der var alligevel noget meget vigtigt, som han som vært havde forsømt, nemlig at give Jesus vand til at skylle sine fødder, velkomstkys og opfriskende ansigtscreme. Dette havde han åbenbart helt bevidst undladt. Og Jesus gjorde det klart hvorfor: Simon elskede ikke Jesus.

Anderledes med den prostituerede. Hun var på ingen måde formelt forpligtet til at vise Jesus høflighed. Men ikke desto mindre var det netop, hvad hun – til forskel fra Simon – havde gjort. Ja, langt mere end det. Hun kom spontant med det bedste,

hun havde for at ære og takke Jesus. For hende var intet for godt til Jesus.

Og hvorfor?

Fordi Jesus åbenbart – og det bekræfter han nu offentligt – på Guds vegne har tilgivet hende "hendes mange synder" (v.48! og 50). Hvilket betyder, at hun kan gå hjem som et frelst menneske og med Guds fred i hjertet, uanset hvad mennesker i byen så tænker og mener.

Kvinden bliver dermed alle tiders eksempel på, at den, hvem meget forlades, elsker Jesus meget. Mens Simon bliver alle tiders eksempel på, at den, der kun får lidt tilgivet, også kun elsker Jesus lidt (læs: elsker ham ikke).

Jesus og os

Jesu møde med Simon rejser spørgsmålet: Hvilken kategori hører vi til? Simons, hvor livet er et regnestykke, og hvor vi synes, at vores bekendtskab med Jesus egentlig koster os nok? Eller kvindens, hvor vi synes, at det bedste ikke er for godt til Jesus?

Helt ærligt, går det os ikke let sådan, at forholdet til Jesus bliver et regnestykke, hvor vi tænker i disse baner: Hvor meget – eller måske snarere hvor lidt – kan jeg nøjes med og stadig være kristen? – af deltagelse i det kristne fællesskab, af bøn og bibellæsning, af støtte til Guds riges arbejde ... Vi bliver selvfølgelig nødt (!) til en gang imellem at vise os til møder og gudstjenester. Og når der tiggens om penge, kan vi også blive nødt (!) til at slippe nogle slanter. Der kan også være opgaver, som vi desværre bliver nødt (!) til at påtage os. Men det er alt sammen ikke nogen glæde. Nej, for vi elsker noget andet end Jesus, fx penge og ting, livet for os selv og fornøjelsen.

Sagen er den: Når vi ikke elsker Jesus meget, bliver vi afmålte,

Claus L. Munk f. 1948

Missionsteologisk kandidat fra Fjellhaug Misjonshøgskole 1975.
Prædikant i Luthersk Mission.

Tidligere landsungdomssekretær, missionskolelærer, forlagsleder og forlagsredaktør.

.....

ødsler ikke med hverken tid, kræfter eller penge på ham og hans riges arbejde. Vi prioriterer i pagt med den holdning, at der jo skal være balance i regnskabet. Vi skulle nødtigt yde for meget! Og så bliver vi i øvrigt også afmålte på mange andre områder. Så korrekte med talemåder og gebærder, at smilet stivner.

Mon ikke vi i en del kristne fællesskaber i dag kunne trænge til, at nogle prostituerede blev frelst? Så de kunne vise os andre, hvad Jesu tilgivelse kan skabe af kærlighed, taknemlighed og tjenersind i et berygtet menneske. Og vel også i ikke-berygtede mennesker.

Har du brug for tilgivelsen?

Den fine farisæer, Simon, kom vist desværre aldrig til at elske Jesus. Med andre ord: Han blev aldrig frelst og kom derfor heller ikke til at opleve Guds fred i sit hjerte. For han havde ikke så meget brug for Guds tilgivelse.

Den dybt foragtede luder derimod var ikke for fin til at se virkeligheden i øjnene – at hun havde meget brug for tilgivelse. Og hun oplevede det forunderlige, at Jesus på Guds vegne tilgav hende. Derfor kom hun til at elske Jesus meget.

Vi er vel ikke for fine – eller blinde – til at indrømme, at vi har brug for det samme?

Coaching

– når spørgsmål lukker op

AF JENS PETER REJKJÆR

.....

Coaching handler om at udvikle de resurser, mennesket har, og udnytte dem på en positiv måde. Samtalen mellem coachen og den, der bliver coachet, må baseres på en grundlæggende tillid til hinanden.

Er du stresset på arbejdspladsen? Synes du, at det er vanskeligt at skabe et fornuftigt forhold mellem job og familieliv? Kunne du ønske dig bedre relationer til kollegaerne på jobbet? Vil du gerne have større opmærksomhed på de prioriteter, du har i livet? Kunne du tænke dig at have mere fokus på og få yderligere motivation og disciplin til at gøre noget konkret i dit liv?

Coaching er ikke en lykkepille, der hurtigt kan ændre på det, men det er et særdeles anvendeligt redskab til at sætte de pro-

cesser i gang i dit liv, som du ønsker ændret. Der er virkelig hjælp at få, hvis du finder den person, der kan være med til at fremme det, *du* ønsker i dit liv og med dit liv.

Coaching – tillid, der fører til dialog

Vi begår ofte én af to fejl, når vi møder noget nyt: Enten forkaster vi det nye som fuldstændig ubrugeligt, udtænkt af nogle teoretikere, der ikke ved noget om den virkelige virkelighed (den, som vi andre færdes i!) – eller vi falder på maven for det nye som noget, der kan redde alt – den ultimative medicin, der bare virker på det hele.

Uanset hvad vi vælger, vælger vi forkert. Det gælder også, når det handler om coaching. Som det er tilfældet med meget andet, er coaching-begrebet blevet et udtryk for en systematisk og gen-

Coaching; Et professionelt samarbejde, som udfordrer og støtter en person til at skabe de resultater, vedkommende ønsker sig.

nemtænkt måde at agere på, når det handler om udviklings- og forandringsprocesser. På dette felt har det vist sig at være et særdeles brugbart værktøj, både når det drejer sig om personlig udvikling og om arbejdsmæssige udfordringer.

Allerede Søren Kierkegaard havde fat i nogle af de grundlæggende tanker, der i dag danner baggrund for coaching. "At man, når det i Sandhed skal lykkes En at føre et Menneske hen til et bestemt Sted, først og fremmest maa passe paa at finde ham der, hvor han er, og begynde der. Dette er Hemmeligheden i al Hjælpekunst. Enhver, der ikke kan det, han er selv i en Indbildning, naar han mener at kunne hjælpe en Anden. For i Sandhed at kunne hjælpe en anden, maa jeg kunne forstaae mere end han – men dog vel først og fremmest forstaae det, han forstaaer. Naar jeg ikke gjør det, saa hjælper min Mere-forstaaen ham slet ikke. Vil jeg alligevel gjøre min Mere-Forstaaen gjældende, saa er det fordi jeg er forfængelig eller stolt, saa jeg i Grunden i stedet for at gavne ham egentligen vil beundres af ham. Men al sand Hjælpen begynder med en Ydmygelse!" Så præcist kunne det udtrykkes for mere end 150 år siden.

Hvad er coaching? Coaching er et professionelt samarbejde, som udfordrer og støtter en person til at skabe de resultater, vedkommende ønsker sig. Man tager udgangspunkt i en problemstilling eller et tema, som man ønsker at få flere vinkler på. Det handler ikke om, at man stiller spørgsmål og coachen svarer. Det er lige omvendt. Coachen forsøger gennem spørgsmål og samtale at skabe en forståelse for de muligheder, man har i en given situation.

Coachens opgave er

- at lytte aktivt
- at stille spørgsmål
- at hjælpe til at holde fokus på såvel nutid som fremtid
- at hjælpe til at formulere konkrete mål
- at få personen til at se ny muligheder
- at stimulere personen til alternative handlinger
- at synliggøre de bagvedliggende hindringer og mønstre, som kan hæmme personen i at udleve nye måder at handle på.

Coachens opgave er at være fødselshjælper. "Jordmoderen føder ikke selv, men skal bistå den fødende med at føde sit barn. Som jordmoder er du fødselshjælper for den andens forløsning".² Coachen skal stille de spørgsmål, der kan være med til at få den coachede derhen, hvor vedkommende selv ønsker sig. Coachens opgave er ikke at komme med forslag og sige, at den, der bliver coachet, bare skal gøre sådan og sådan. Det handler ikke om, at coachen stiller en diagnose og derefter kommer med den "medicin", der skal bruges for at blive "helbredt". Samtalen skal være med til at danne grundlag for de ønskede forandringsprocesser.

Coaching er ikke en behandling af hverken psykoterapeutisk eller medicinsk karakter. Man kommer ingen vegne uden at yde en indsats, og der er ingen, der kan gå vejen for én. En coach stiller spørgsmål og lytter ikke kun til det, der bliver sagt, men ligeså meget til det, der ikke bliver sagt. Ofte vil den, der bliver coachet kunne udtrykke: "Hvorfor har jeg ikke selv kunnet se det? Når jeg

Visdomsord; Døren til forandring åbnes indefra.

.....

hører mig selv sige det til dig, ved jeg, at det er det eneste rigtige for mig at gøre”.

Coaching tager som sådan udgangspunkt i den situation, du er i lige nu, og har fokus på at hjælpe dig videre fremad mod et mål.

Som det kan forstås af det ovenfor nævnte, er begrebet *tillid* af afgørende betydning for, at processen lykkes. At blive coachet vil ofte komme til at berøre nogle til tider følsomme ting i den coachedes liv eller i vedkommendes relationer til andre. Derfor må der være en meget fortrolig atmosfære mellem den, der coacher, og den, der bliver coachet. Mange ved af personlig erfaring, at når der sættes fokus på nogle forhold, der måske skal ændres i ens liv, fx i tilgangen til andre mennesker, er det afgørende, at min samtalepartner både forstår mig og er i stand til på en anstændig og ærlig måde at hjælpe mig videre mod de(t) mål, jeg har sat.

Coachen skal så at sige holde et spejl op for den coachede, så man kan se, hvor man er i ens egen tænke-proces. Derfor er det afgørende, at coachen mere lytter til den måde, den coachede tænker på, end det, der faktisk bliver sagt. (En bibelsk pendant til dette er: Troen kommer af det som høres – ikke af det, der bliver sagt). Indimellem sker der det for mennesker, at de i deres tænkning bliver låst fast og skal have hjælp til at komme videre. Fx i relation til en arbejdskollega, hvor man næsten på forhånd ved, hvad vedkommende vil sige og i alle tilfælde har en klar opfattelse af, hvad vedkommende mener. ”Forståelse er således ikke en funktion af objektiv sandhed”.³

Hvor og hvornår er coaching relevant?

Hvis vi har ondt i en tand, ved vi, at vi kan opsøge en tandlæge og få hjælp. Hvis vi får en depression, ved vi, at der er hjælp at hente gennem samtaler med en psykiater og indtagelse af medicin.

På samme måde er det med coaching. En person kan få hjælp, hvis vedkommende har et ønske om, at noget skal ændres. Hvis ønsket om ændringer eller om udvikling ikke er til stede, er det omsonst at gå ind i et coachingforløb. Og hvis man ikke ønsker at arbejde målrettet og disciplineret med at gennemføre ændringerne, skal man ikke bruge tid på det.

Coaching er hjælp til selvhjælp! Coachen hjælper den coachede til at blive opmærksom på egne handlemønstre, fx hvordan jeg opfattes af andre i mine relationer til dem. Det kan være som arbejdstager i forhold til arbejdsgiver eller vice versa.

Coaching kan anvendes utrolig mange steder. Som det er fremgået tidligere i artiklen, kan det anvendes på en arbejdsplads i relation til leder eller kollegaer. En leder kan anvende det med succes i relation til ledelsen af en virksomhed og dens medarbejdere, i relation til samarbejdspartnere og bestyrelse. Coaching kan anvendes, når det drejer sig om mere personlige forhold: Det liv, der leves i relation til ægtefælle, børn og menighedsarbejde, eller konkret – som det fremgår af nedenstående øvelse: Hvordan får jeg en bedre balance mellem arbejde og fritid?

Coaching handler altså ikke om, at den coachede skal gøres til en anden end den, vedkommende i virkeligheden er. Alle mennesker er unikke, og derfor er vi befriet fra at sammenligne os med andre. *Jeger o.k. – du er o.k.*⁴

Men det helt afgørende for, at det skal lykkes er, at man forstår, at ”døren til forandring åbnes indefra” (Chaize). Døren til forandring åbnes indefra!

Eksempel

Nedenfor er der et eksempel på, hvad man kan gøre for at komme igennem en konkret proces.⁵

Målet/ønsket	Forhindringerne	Konsekvenserne	Hvad er planen nu?
<p>Hvordan får jeg en bedre balance mellem arbejde og fritid?</p> <p><i>Hvad vil du få ud af at få en bedre balance mellem arbejde og fritid?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - fysisk og psykisk velvære - større tilfredshed - en gladere ægtefælle 	<p>Hvad forhindrer dig? (Hvorfor gør du det så ikke bare?)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pligtfølelse - ansvarlighed - ambitioner - omdømme - dårlig samvittighed 	<p>Skrækscenariet eller drømmescenariet.</p> <p><i>Hvad er konsekvensen af ikke at handle? Hvad vil du gerne undgå eller opnå?</i></p> <p>Skrækscenarie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at blive en træt, gammel, sur mand - overvægtig og utilfreds - tidlig død pga. stress <p>Drømmescenarie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at være i bedre form, ha' mere tid til min hustru, være gladere, ha' mere energi 	<ul style="list-style-type: none"> - jeg vil gå kl. 16 to dage om ugen - jeg vil lægge sportsaktiviteter ind i min kalender - jeg vil prioritere mine arbejdsopgaver på en anden måde - jeg vil sætte mere tid af til at være sammen med min familie

I kristen sammenhæng

Også i kristen sammenhæng kan coaching være en særdeles brugbar arbejdsform. Ikke mindst når det kristne menneskesyns fundamentale værdier er til stede, herunder tillid, åbenhed og empati. Det indebærer ikke, at vi nu skal til at se coachen som den, der kan optimere alt i vores liv og effektivisere alt det, vi har med at gøre. På vej mod det fuldkomne menneske ...

Jesus fortæller om et sennepsfrø, der er et af de mindste frø, men alligevel bliver til et stort træ (Matthæusevangeliet kap.13).

Som mennesker er vi begrænsede, men der kan komme store resultater ud af noget, der ikke ser stort ud. "Lederen skal være 'resurseopdager' og god til at se muligheder og potentialer hos den enkelte medarbejder. Det gælder om at begynde der, hvor medarbejderen er. Så kan selv små frø blive til kraftige træer".⁶

Vi tror, at Gud har skabt os som dem, vi er. Det er værdifuldt, og det vil vi hvile i. Men vi tror samtidig, at Gud har skabt os med muligheder og potentialer, som vi ikke har udfoldet endnu, og som kan gøre os mere klar til livets udfordringer i såvel arbejds- som >

Jens Peter Rejkjær f. 1955

Uddannet lærer 1980. Mastergrad i kommunikation, cand.pæd., diplomuddannelse i ledelse. Skoleleder på Johannesskolen, Hillerød. Landsformand i Luthersk Mission.

menighedsliv. På den ene side fastholder vi, at vi er skabt, som Gud har ønsket og villet os. På den anden side giver vi også mulighed for, at vi som mennesker kan hjælpe hinanden til at realisere flere af de muligheder, vi rummer, så vi kommer til at bruge Guds gaver bedst muligt.

I menigheden har lederne en stor opgave i at være ”resurseopdagere” og hjælpe med at få det synliggjort over for (kommende) medarbejdere. Det vil indebære, at det bliver yderligere tydeliggjort, hvad de enkelte menighedsmedlemmer kan gå ind i.

Samtidig kan det være af stor betydning, at lederne har en coachende tilgang i samarbejdet med medarbejderne. Det indebærer, at leder og medarbejder må samtale om såvel nutid som fremtid. Lederen har måske gjort sig nogle overvejelser om, i hvilken retning arbejdet skal udvikle sig. I den forbindelse kan lederen stille udviklende og åbne spørgsmål:

- var det en mulighed at ...
- har du tænkt på ...
- kunne det være en ide, hvis ...
- hvordan har du det med ...
- hvordan vil det se ud om et år, hvis ...

At være leder indebærer, at man påtager sig et ansvar over for de personer, man er leder for og være med til i konstruktiv dialog og med åbenhed at udvikle det arbejde, som medarbejderen på sin side er ansvarlig for.

Jeg er personligt overbevist om, at coaching er et redskab, vi kan drage stor nytte af i menighedsarbejdet. Jeg kunne ønske, at vi ville lade os udfordre af de positive elementer i denne tænkning og arrangere kurser, hvor vi kan få indblik i såvel det positive anliggende som de faldgruber, der er.

Litteratur:

- Andersen, Kirstine: *Kierkegaard og ledelse* (Frydenlund 2006)
- Blichmann og Kjerulf: *Executive coaching – ledelsesudvikling i psykologisk perspektiv* (Børsens Forlag 2005)
- Hundevedt, Kim: *Kanten af kaos – en guide til det moderne liv – fra travlhed til trivsel* (Jyllands Postens Erhvervsbogklub 2003)
- Jacobsen, Bent: *Tillidsskabende ledelse* (Lohses Forlag 2003)
- Stelter, Reinhard: *Coaching læring og udvikling* (Dansk Psykologisk Forlag 2002)

Noter:

- 1 Kierkegaard, 1960-62:bd.18, s. 92 – her citeret fra Kirstine Andersen: *Kierkegaard og ledelse* (Frydenlund 2006)
- 2 Kirstine Andersen: *Kierkegaard og ledelse* (Frydenlund 2006)
- 3 Blichmann og Kjerulf: *Executive Coaching* (Børsens Forlag 2005)
- 4 Thomas A. Harris: *Jeg er o.k. – du er o.k.* (Gyldendal 1997)
- 5 Inspireret af Birgit Friis – www.woliba.com
- 6 Bent Jacobsen: *Tillidsskabende ledelse* (Lohses Forlag 2003)

Om bogen; Den er skrevet på et godt og letforståeligt dansk, uden de mange højtravende formuleringer.

AF JETTE G. CHRISTENSEN

Løve og lam

Et studie i H.A. Brorsons forsoningslære

Thomas T. O. Olofson

Lohse, 2010

190 sider, kr. 199,95

Thomas T. O. Olofsons bog om forsoningslæren hos H. A. Brorson er en fin lille bog til dem af os, der ikke så ofte får os sat med salmebogen og rigtig får set efter, hvad det egentlig er, der står.

Bogen er Thomas T. O. Olofsons teologiske speciale, men det bør ikke afskrække nogen, for det er skrevet på et godt og letforståeligt dansk, uden de mange højtravende formuleringer, som nok kunne præge mangt et andet speciale.

Bogen er overskuelig, og hoveddelen, som er salmegennemgangen, er inddelt i fem afdelinger, hvor forsoningen bliver belyst fra flere vinkler, med en fin opsummering til at afrunde hver afdeling.

De fleste kirkegængere kender en del af Brorsons salmer, og her i bogen introduceres vi for en del mindre kendte. I hvert fald mindre kendte for mig, men det gjorde ikke læsningen mindre interessant. Bagest i bogen er et udførligt register over salmer, hvor Brorson også er inde omkring forsoningen, og det inspirerer fint til selvstudie, selv om det også skal nævnes, at ikke alle salmerne er at finde i vores nuværende salmebog.

Bogen kræver heller ikke at blive læst i et stræk, men kan sagtens bruges til at slå op i, for at læse gennemgangen af en enkelt salme, eller for at lære noget om Brorsons teologiske baggrund i det hele taget.

Jeg synes, det er en fin bog. Det gør godt at blive mindet om forsoningen og det, der virkelig stod og står på spil der, såfremt vi tager det til os.

AF KAREN SULKJÆR

Som blodet i kroppen

Bønsliv fra syd til nord

Per Munch

LogosMedia ism. ELM Forlag, 2010

172 sider, kr. 199,95

Karen Sulkjær; Det slog mig, hvor ofte kvinderne er nævnt som nogle af nøglepersonerne i bønningen for kirkens arbejde.

”Bøn er som blodet i kroppen. Når blodet løber rundt i kroppen, er der liv, men når blodet stopper med at løbe rundt, så er kroppen død. Sådan er det også med bøn. Når der ikke bedes, er livet forbi”.

Så stærkt udtrykker en østafrikansk kristen det. Bøn er som blodet i kroppen. I bogen tager Per Munch os med på en tur rundt i Kenya og Etiopien. På vores rejse møder vi mange forskellige menigheder og kristne og får et lille indblik i deres bønsliv. Vi møder lederen af et distrikt på størrelse med Danmark. Hans kontor er enkelt uden computer, bøger og ringbind. Men han beder, og lever i den tætte afhængighed af Gud gennem bønningen. På vores rejse møder vi en kvinde, som i mange år har stået alene med sin tro i ægteskabet. Men gennem alle årene har hun vedholdende bedt for sin mand, og nu har Gud hørt hendes bøn. I det hele taget slog det mig, hvor ofte kvinderne er nævnt som nogle af nøglepersonerne i bønningen for kirkens arbejde. De mødes i grupper, hvor de beder for hinanden, og hjælper hinanden rent praktisk. Ofte står de op klokken fem om morgenen for at bede. De beder ikke bare

for deres familie, men for menigheden og deres land. En side jeg ofte glemmer i min bøn.

Per Munch nævner en landsby, der fuldstændig er brændt ned pga. af hårde kampe med nabostammen. Man skulle tro, at de kristne i denne landsby var fyldt af bitterhed, men i stedet taler og beder de til Gud om forsoning. Kun gennem bøn kan bitterhed forsvinde fra hjertet, og kun gennem bøn kan ønsket om forsoning få plads. Bøn er nemlig ikke at diktere Gud, men at give Gud plads i hjertet.

Bogen er delt op i korte afsnit, der fint kan læses enkeltvis. Per Munch skriver enkelt og nærværende. Flere gange knytter han sine egne tanker og kommentarer til de eksempler, han kommer med, hvilket giver bogen en større dybde. Han formår at lede sine læsere ind i bønnens forunderlige verden. Den verden, hvor vi oplever det tillidsfulde og fortrolige forhold til Gud, vores far, og han peger på succesen bag alt kristent arbejde – nemlig bønnens afhængighed af Gud.

Om bogen; Den giver en konkret og radikal bibelsk fremstilling af det kristne liv og af kaldet til mission.

AF CHRISTIAN H. ANDERSEN

Spild ikke livet

John Piper

Credo, 2006

176 sider, kr. 100,-

Det kan siges med det samme: Denne bog er ikke en moderne kristen bog, der giver hjælp til at leve det vanskelige menneskeliv, men det er en radikal bog, der handler om ikke at spilde sit liv, men derimod at leve et kors-centreret liv, der ophøjer Gud. Forfatteren begynder sin bog på følgende

måde: "Bibelen siger: 'I tilhører ikke jer selv, for I blev købt dyrt. Ær derfor Gud med jeres legeme! (1 Kor 6, 19-20): Jeg har skrevet denne bog for at hjælpe dig til, at smagen af disse ord må være sød i stedet for sur eller kedelig". Hermed er vi ved temaet for denne bog, at vi som kristne tilhører Gud som har skabt os og købt os med det formål, at vi skulle ære Gud med vores legeme. Det er meningen med vores liv, og ser vi ikke dette, da forspilder vi vores liv.

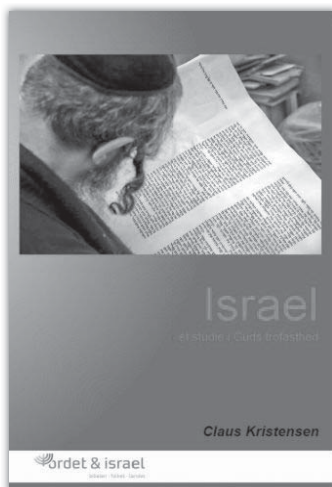
I bogens ti kapitler udfolder John Piper dette tema. Bogen er en personlig bog, idet præsten John Piper fortæller fra sit eget liv, om hvordan han kom til teologisk afklaring og begyndte at studere, hvad Bibelen siger om ikke at spilde sit liv. Det sidste kapitel i bogen er John Pipers bøn, hvor han giver udtryk for, hvad der er hans hjertesag. Han beder Gud om beskyttelse imod at sætte sin lid til jordisk rigdom, for det er at spilde sit liv. Derimod beder han om, at vi må kalde Kristus for Herre og elske ham over alt andet og synliggøre hans herlighed, så alle kan se den.

I kapitel efter kapitel taler John Piper klart og konkret om ikke at spilde livet, men om at Kristus ved vores ord og handlinger må blive tilbudt og ophøjet.

Ind i vores vækkelsesfattige situation er John Pipers bog meget aktuel. For bogen giver en konkret og radikal bibelsk fremstilling af det kristne liv og af kaldet til mission. Bogen er ikke en tung teologisk bog, men den er krydret med mange billeder og eksempler til advarsel og efterfølgelse. Dette gør, sammen med de mange underoverskrifter, at bogen er let at læse. Samtidig med at det er godt og rigtigt at formane klart og radikalt til mission, kan der også ligge en fare i det. Forfatteren er klar over, at der kan være mennesker, der bekymrer sig for meget om de fortabte, og som ødelægger deres liv og deres familiers liv på grund af overdreven omsorg for dem og for de fattige. Det er imidlertid ikke faren i det rige Vesten, men faren er derimod, at vi kører på frihjul og behandler Jesus som en nyttig ekstrahjælp og ikke som en kærlig autoritativ konge (side 104). Jeg er enig med John Piper, men jeg kunne godt have ønsket, at han havde givet en bibelsk udfoldelse af forholdet mellem kaldet til mission og kaldet til at tage vare på ens nærmeste.

Læs denne bog og bliv udfordret.

AF ALEX DAHL KARLSEN

Israel

Et studie i Guds trofasthed

Claus Kristensen

Ordet og Israels Forlag, 2009

17 sider, kr. 25,-

Det er, som om tidligere tiders lidenskab for Israel og Israels rolle i verdenshistorien har svækkedes de seneste to-tre årtier.

Måske er det en reaktion imod det store fokus Israel og Israels plads i frelseshusholdningen havde tidligere.

Men at fokus muligvis var for stort, retfærdiggør ikke, at Israel næsten udviskes af vores bibelske horisont.

Derfor er jeg glad for at kunne gøre læserne opmærksom på, at Ordet og Israels Forlag har udgivet et bibelstudiehæfte, hvor fokus rettes mod Israels rolle i frelseshusholdningen.

Det er ikke et lettilgængeligt hæfte. Det kræver en vis modenhed og overblik over Bibelen for at få udbytte af bibelstudiematerialet.

Claus Kristensen kommer godt omkring forskellige temaer, og har gode forklarende noter. Det mindre lettilgængelige består i, at studiedeltagerne skal tænke selv, og selv skal finde andre relevante skriftsteder. Samtidig giver bibelstudiehæftet ikke færdige svar. Svarene på spørgsmålene må man selv kæmpe sig frem til.

Der gennemgås syv temaer: 1) Udvalgt, 2) At bære Guds navn, 3) Et sted at møde Gud, 4) At falde fra Gud, 5) Nyt håb, 6) Tidernes tegn og 7) Mens vi venter. Som det måske anes ud fra disse overskrifter, kommer vi hele Bibelen igennem fra Abrahams udvælgelse til folkets tilbagevenden til Israel og Jesu genkomst. Dermed også sagt, at hæftets fokus nok er på Israel, men det er tydeligvis forfatterens holdning, at det, som angik og angår Israels folk, også angår os, der ikke er født israelitter: Guds førelse af Israel har noget at lære os andre, og en kristen skal have et vågent øje på det, som skete og sker med Israel, ja skal bede for Israel (side 16).

Om bogen; Den har en række gode iagttagelser og pointer, som er gode at få forstand af og tage ved lære af.

AF ALEX DAHL KARLSEN

Bliv hørt! Til en forandring

Andy Stanley og Lane Jones
LogosMedia, 2010
202 sider, kr. 249,95

Andy Stanley fortæller, at "hver gang jeg skal kommunikere, er det mit ønske at tage én enkelt sandhed og plante den i hjertet på tilhørerne. Jeg ønsker for dem, at de skal forstå denne ene ting og vide, hvordan de skal handle på den" (side 14). Det er så alle hans erfaringer, som er blevet til denne bog om at formidle. Det er blevet til syv bud at kommunikere på. Bogens fokus er ikke, hvordan det gik med vores optræden, hvordan vi fremstår mv. – altså om os, men om resultatet af talen: Hvordan reagerer folk på det, vi har sagt? Er der skabt villighed hos tilhørerne til at handle på det, de har hørt? Vil de forandre noget i deres liv? (side 96).

Bogen skelner ikke mellem forkyndelse, undervisning eller almindelig kommunikation (side 15).

For at få budskabet til at sidde bedre fast formidles budskabet to gange i bogen.

Først i form af en novelle (fortalt af Lane Jones). Anden gang som traditionel lærebog.

De syv bud at kommunikere på handler om:

- 1 Fastsæt dit mål – altså hvor vil du hen med din prædiken?
- 2 Vælg én pointe – altså du må blive skarp på, hvad du vil. Det skal du kon-

centrere dig om.

- 3 Lav et kort – altså hvordan kommer du fra prædikenens start til slutning, så tilhørerne kan følge med og ikke tabes undervejs.
- 4 Bliv ét med budskabet – du må have en byrde, noget der ligger dig på sinde at få formidlet.
- 5 Engager dine tilhørere – du må skabe et behov hos tilhørerne for den sandhed, du vil formidle i denne prædiken.
- 6 Find din egen stemme – du skal være dig selv på prædikestolen.
- 7 Begynd forfra – sikrer at du ikke tager for mange omveje, får sagt for meget, men holder prædikenens fokus.

Prædikenens forløb beskrives i bogen som et MIG-VI-GUD-DU-VI-forløb, som i al korthed handler om, at vi begynder med en eller anden problemstilling, som både jeg og tilhørerne kender til. Hvad har Gud at sige ind i dette spørgsmål, som du tager op? Det svarer "GUD"-delen på. DU er opfordringen, applikationen – hvad skal du gå hjem og gøre? Det sidste VI skal ses som inspiration – hvad ville der ske, hvis vi fulgte opfordringen?

Bogen er ikke nogen 'how-to-do-it'-håndbog. Den har en række gode iagttagelser

og pointer, som er gode at få forstand af og tage ved lære af. Det håber jeg, at jeg vil lade mig inspirere af. Det kunne mine prædikener have godt af.

Alligevel er jeg ikke særlig begejstret for bogen. Af tre grunde:

- 1 Synet på Bibelen. Nej, ikke bibelsynet. Forfatterne har tydeligvis en fast tillid til Guds ords troværdighed. Men som jeg læser bogen, er det *prædikanten*, der skal fortælle folk, hvordan de skal handle på de bibelske sandheder. Den vægtlægning på applikationen og inspirationen i det ellers på mange måder inspirerende MIG-VI-GUD-DU-Vi-skema nedtoner Guds ords kraft til at virke syndserkendelse, frelse syndere og skænke Helligånden. Se fx afsnittet "at høre og at gøre", side 100ff.
- 2 Synet på Guds ords aktualitet. Jeg synes flere steder, at der bruges meget krudt på, at selv om Guds ord har noget at sige os i 2010 og her i min sammenhæng, så er det alligevel et vigtigt arbejde for prædikanten at gøre budskabet aktuelt. Der bliver taget udgangspunkt i folks oplevede behov, ellers skal de i hvert fald skabes. For mig at se sætter Bibelen tværtimod

navn på mit liv og mine behov. Ja, nogle gange fortæller den mig nogle behov, som jeg ikke vidste, jeg havde, født i syndefaldets verden, som jeg er.

- 3 MIG-VI-GUD-DU-Vi-skemaets sidste del: Den stærke vægtlægning på 4. og 5. del (DU-VI) får mig til at spørge mig selv, om forkyndelsen af det fuldbragte, det frigørende evangelium vil passe ind i skemaet. For der er forskel på at applicere et budskab ved at sige, at det er "for dig", og så på at lægge vægt på, hvad DU skal gøre. Og der tænker jeg, at det vil give "støj på linjen" i hjerteret, hvis vi der brugte krudt på at give inspiration til, hvad der ville ske, hvis vi alle gjorde det samme. Det fuldbragte skal stå alene i al sin frihed.

Hvordan skal bogen læses med størst udbytte? Jeg vil lade mig inspirere af de syv bud. Der er meget godt at hente kommunikationsteknisk. MIG-VI-GUD-DU-VI-skemaet vil jeg bruge med forsigtighed, men skemaets pointe, at vi står sammen, prædikant og tilhører, at Guds ord har noget at sige til os alle, er god at få med. At Ordet skal appliceres, er sandt, at det skaber forandring, er også sandt. Det er godt at huske. Jeg synes bare, at skemaet

lægger op til stærke opfordringer om tilhørernes handling, når de kommer hjem. Opfordringer, der skyldes, at det ikke er nok at høre. Der skal ske en forandring i mit liv. At det er sådan, skyldes ikke, at Ordet er for svagt og kræver forstærkning (mine appeller), men fordi Ordet ikke virker automatisk, da hjerterne er, som de er. Dette problem ved bogen skyldes måske i virkeligheden, at den ikke skelner mellem forkyndelse og andre former for kommunikation. Mange kommunikationslove er ens for al kommunikation, men fordi Ordets kraft er anderledes end alle andre budskaber, betyder det, at der er særlige forhold for forkyndelsen i modsætning til al anden kommunikation.

Udgiver

Luthersk Mission
Industrivænget 40
3400 Hillerød
Bladnr. 47700

lm

LUTHERSK MISSION

budskabet